Skrivuppgift om vaccinationer - Nk nivå 1b

Inför en temadag om folkhälsa på gymnasiet sitter två elever, Liam och Saga, och diskuterar vaccinationer. De har båda läst saker på internet och i sociala medier, men har dragit helt olika slutsatser:

Liams påstående
"Jag förstår inte varför vi ska vaccinera oss. Jag läste på internet att en känd forskare har bevisat att vaccin orsakar autism och allvarliga biverkningar. Dessutom finns ju knappt de här sjukdomarna i Sverige längre, så risken att bli sjuk är ju obefintlig. Och om mina föräldrar säger nej till HPV-vaccinet tycker jag att skolan ska respektera det och inte lägga sig i min hälsa."

Sagas påstående
"Vaccin är faktiskt helt ofarligt och ger ett 100 % fullständigt skydd resten av livet så fort man tar en spruta. Men eftersom jag är ung och har ett starkt immunförsvar behöver jag egentligen inte vaccinera mig för min egen skull – det är bara gamla och sjuka som behöver skydd. Det är ett helt individuellt val och vad jag gör påverkar ju inga andra."

Skriv en sammanhängande reflektionstext där du analyserar Liams och Sagas påståenden. **Du ska förklara vad i deras resonemang som stämmer, vad som är missuppfattningar eller felaktigheter, samt ge dem vetenskapliga och nyanserade råd.**

Använd följande checklista som stöd för din text:

- ☐ Granska Liams påstående om forskaren som "*bevisat*" ett samband mellan vaccin och autism (Andrew Wakefield). Diskutera vetenskapligheten i den studien och förklara vad som krävs för att nå vetenskaplig konsensus.
- ☐ Bemöt Liams påstående om att sjukdomarna "*knappast finns kvar i Sverige*" samt hans oro för biverkningar.
- ☐ Använd dina biologiska kunskaper för att kommentera Sagas förklaring om hur vaccin fungerar i kroppen, att vaccin är "*helt ofarligt och ger ett 100 % fullständigt skydd resten av livet så fort man tar en spruta"*
- ☐ Använd begreppet flockimmunitet när du diskuterar Sagas påstående och kommentera påståendet om att unga, friska personer inte behöver vaccinera sig (t.ex. mot HPV).
- ☐ Redogör för hur Barnkonventionen ser på elevens egen rätt att delta i beslut om sin hälsa när föräldrar och barn tycker olika.
- ☐ Ge ett avslutande råd till både Liam och Saga om hur de källkritiskt bör värdera information om medicin och hälsa i framtiden.

Förberedande arbete

- Titta på avsnitt 2 av vaccinkrigarna på SVT-play.
- Läs om Vaccinationer på 1177: https://www.1177.se/Blekinge/undersokning-behandling/vaccinationer/sa-fungerar-vaccin/
- Läs artikel om vaccinskepsis och HPV-vaccinering: https://forskning.se/2023/02/20/vaccinskepsis-hinder-for-utrotning-av-hpv/
- Läs artikel från DN av Karin Bojs: Vaccinbluffen avslöjad till slut.
- Lärarledd genomgång om vaccin, vetenskaplighet och forskningsfusk med utgångspunkt i Andrew Wakefields studie om att MPR-vaccin skulle orsaka autism. Exempel på begrepp: Peer review, upprepbarhet, vetenskaplig konsensus, hur vaccin fungerar, biverkningar, flockimmunitet, vaccinskepsis, barnkonventionen.
- Arbeta med övningsuppgifter som utgår från det som lästs och tagits upp vid genomgången.

Texten skrivs i en låst provplattform.